

Tadqiqot UZ

ЎЗБЕКИСТОН
ОЛИМЛАРИ ВА
ЁШЛАРИНИНГ
ИННОВАЦИОН
ИЛМИЙ-АМАЛИЙ
ТАДҚИҚОТЛАРИ
МАВЗУСИДАГИ КОНФЕРЕНЦИЯ
МАТЕРИАЛЛАРИ

2021

- » Хуқуқий тадқиқотлар
- » Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар
- » Тарих саҳифаларидағи изланишлар
- » Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни
- » Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни
- » Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар
- » Педагогика ва психология соҳаларидағи инновациялар
- » Маданият ва санъат соҳаларини ривожланиши
- » Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши
- » Техника ва технология соҳасидаги инновациялар
- » Физика-математика фанлари ютуқлари
- » Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар
- » Кимё фанлари ютуқлари
- » Биология ва экология соҳасидаги инновациялар
- » Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари
- » Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

31 AVGUST
№31

CONFERENCES.UZ

**"ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР"
МАВЗУСИДАГИ РЕСПУБЛИКА 31-КҮП ТАРМОҚЛИ
ИЛМИЙ МАСОФАВИЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ
МАТЕРИАЛЛАРИ
3-ҚИСМ**

**МАТЕРИАЛЫ РЕСПУБЛИКАНСКОЙ
31-МЕЖДИСЦИПЛИНАРНОЙ ДИСТАНЦИОННОЙ
ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИИ НА ТЕМУ "НАУЧНО-
ПРАКТИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ"
ЧАСТЬ-3**

**MATERIALS OF THE REPUBLICAN
31-MULTIDISCIPLINARY ONLINE DISTANCE
CONFERENCE ON "SCIENTIFIC AND PRACTICAL
RESEARCH IN UZBEKISTAN"
PART-3**

ТОШКЕНТ-2021

УУК 001 (062)
КБК 72я43

"Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар" [Тошкент; 2021]

"Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар" мавзусидаги республика 31-күп тармоқли илмий масофавий онлайн конференция материаллари тўплами, 31 август 2021 йил. - Тошкент: «Tadqiqot», 2021. - 8 б.

Ушбу Республика-илмий онлайн конференция 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналишлари бўйича Ҳаракатлар стратегиясида кўзда тутилган вазифа - илмий изланиш ютуқларини амалиётга жорий этиш йўли билан фан соҳаларини ривожлантиришга бағишиланган.

Ушбу Республика илмий конференцияси таълим соҳасида меҳнат қилиб келаётган профессор - ўқитувчи ва талаба-ўқувчилар томонидан тайёрланган илмий тезислар киритилган бўлиб, унда таълим тизимида илфор замонавий ютуқлар, натижалар, муаммолар, ечимини кутаётган вазифалар ва илм-фан тараққиётининг истиқболдаги режалари таҳлил қилинган конференцияси.

Масъул мухаррир: Файзиев Шохруд Фармонович, ю.ф.д., доцент.

1.Хуқуқий тадқиқотлар йўналиши

Профессор в.б.,ю.ф.н. Юсувалиева Раҳима (Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети)

2.Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар

Доцент Норматова Дилдора Эсоналиевна(Фаргона давлат университети)

3.Тарих саҳифаларидағи изланишлар

Исмаилов Ҳусанбой Маҳаммадқосим ўғли (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси хузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси)

4.Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни

Доцент Уринбоев Хошимжон Бунатович (Наманганд мухандислик-қурилиш институти)

5.Давлат бошқаруви

Доцент Шакирова Шохида Юсуповна (Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети)

6.Журналистика

Тошбоева Барнохон Одилжоновна(Андижон давлат университети)

7.Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар

Самигова Умида Хамидуллаевна (Тошкент вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш худудий маркази)

8.Адабиёт

PhD Абдумажидова Дилдора Раҳматуллаевна (Тошкент Молия институти)

9.Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни

Phd Воҳидова Меҳри Ҳасанова (Тошкент давлат шарқшунослик институти)

10.Педагогика ва психология соҳаларидағи инновациялар

Турсунназарова Эльвира Тахировна (Навоий вилоят ҳалқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)

11.Жисмоний тарбия ва спорт

Усмонова Дилфузахон Иброҳимовна (Жисмоний тарбия ва спорт университети)

12.Маданият ва санъат соҳаларини ривожлантириш

Тоштемиров Отабек Абидович (Фарғона политехника институти)

13.Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши

Бобоҳонов Олтибой Раҳмонович (Сурхандарё вилояти техника филиали)

14.Тасвирий санъат ва дизайн

Доцент Чариеv Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

15.Мусиқа ва ҳаёт

Доцент Чариеv Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

16.Техника ва технология соҳасидаги инновациялар

Доцент Нормирзаев Абдуқаюм Раҳимбердиевич (Наманганд мухандислик-курилиш институти)

17.Физика-математика фанлари ютуқлари

Доцент Соҳадалиев Абдурашид Мамадалиевич (Наманганд мухандислик-технология институти)

18.Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар

Т.Ф.д., доцент Маматова Нодира Мухтаровна (Тошкент давлат стоматология институти)

19.Фармацевтика

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

20.Ветеринария

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

21.Кимё фанлари ютуқлари

Рахмонова Доно Қаҳхоровна (Навоий вилояти табиий фанлар методисти)

22.Биология ва экология соҳасидаги инновациялар

Йўлдошев Лазиз Толивович (Бухоро давлат университети)

23.Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари

Доцент Сувонов Боймурод Ўралович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

24.Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

Phd доцент Қаҳҳоров Ўқтам Абдурахимович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

25.География

Йўлдошев Лазиз Толивович (Бухоро давлат университети)

Тўпламга киритилган тезислардаги маълумотларнинг хаққонийлиги ва иқтибосларнинг тўғрилигига муаллифлар масъулdir.

© Муаллифлар жамоаси

© Tadqiqot.uz

PageMaker\Верстка\Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz

Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

ТАРИХ САҲИФАЛАРИДАГИ ИЗЛANIШЛАР

1. Buriyeva Barno Yusupovna

SURXONDARYO VILOYAT «TERMIZ» DAVLAT MUZEY-QO’RIQXONASINING
ILMIY- NAZARIY ASOSLARI 7

ТАРИХ САҲИФАЛАРИДАГИ ИЗЛАНИШЛАР

SURXONDARYO VILOYAT «TERMIZ» DAVLAT MUZEY-QO’RIQXONASINING ILMIY- NAZARIY ASOSLARI

Buriyeva Barno Yusupovna

Surxondayo viloyati «Termiz» davlat
muzey-qo’riqxonasining
kutubxona mudiri

Annotatsiya: Maqolada Eksponatlar Surxondaryo viloyatining eng qadim zamonlardan hozirgacha bo’lgan tarixi va madaniyati haqida hikoya qiladi: turli davrlarga oid zargarlik buyumlari, turli davrlarda zarb qilingan tangalar, hunarmandlik buyumlari, ganch o’ymakorligi, me’moriy yodgorliklar qoldiqlari, sopol buyumlar, haykalchalar, to’qimachilik dastgohlari, uy anjomlari, ish qurollari mavjud deb yoritib berilgan.

Kalit so’zlar: zargarlik buyumlari, xalq og’zaki ijodi, etnografiyasi, xalq, amaliy san’ati, o’lka tabiat, sporti, tasviriy san’at, me’moriy yodgorliklar qoldiqlari, sopol buyumlar.

Surxondaryo viloyat o’lkashunoslik muzeyi - madaniy ma’rifiy muassasa. Termiz shahrida 1934 yilda (1933 yilda uyuşhtirilgan xalq xo’jaligi ko’rgazmasi asosida) tashkil qilingan. Muzeyda Termiz va termiziyl allomalar tarixi, qadimshunoslik va tangashunoslik, xalq og’zaki ijodi, etnografiyasi, xalq, amaliy san’ati, o’lka tabiat, sporti, tasviriy san’at bo’limlari hamda 14 ming nusxdadan ziyod asarga ega kutubxona bor. Muzey fondi 64 mingdan ortiq (2004). Eksponatlar Surxondaryo viloyatining eng qadim zamonlardan hozirgacha bo’lgan tarixi va madaniyati haqida hikoya qiladi: turli davrlarga oid zargarlik buyumlari, turli davrlarda zarb qilingan tangalar, hunarmandlik buyumlari, ganch o’ymakorligi, me’moriy yodgorliklar qoldiqlari, sopol buyumlar, haykalchalar, to’qimachilik dastgohlari, uy anjomlari, ish qurollari mavjud. Muzey madaniy-ma’rifiy ishlarni amalga oshiradi, ko’rgazmalar tashkil etadi, ilmiy ishlarni nashr qilindi, boshqa ko’pgina ilmiy muassasalar bilan hamkorlikda faoliyat olib boradi.

Muzey mamlakatimizdagi keksa madaniyat maskanlaridan biri bo’lib, 1933 yil 17 sentabrda Termiz shaxrida Surxondaryo tumanlararo Davlat muzeyi tashkil etilgan. Muzey xodimlari 3 kishidan iborat bo’lib, direktor, ilmiy xodim va qorovul dastlabki faoliyat olib bordi. 1933 yilda tabiat bo’limiga oid 239 eksponat, tarix bo’limiga oid 701 eksponat va xalq xo’jaligi bo’limiga oid 56 esponat yig’ilgan hamda doimiy ko’rgazmada namoyish etilgan. 1936 yilda muzeyda eksponatlarni doimiy saqlash maqsadida fond bo’limi tashkil qilingan. Unga birinchi bo’lib Anastasiya Mixaylovna Sheyko mudirlik qilgan. Muzey ilmiy xodimlari o’lka tabiatini o’rganish ishlarni ham davom ettirishdi. 1934 yildayoq muzey qoshida jonli burchak tashkil etildi, voxamiz tabiatini, uning o’simlik va xayvonot dunyosini o’rganishda ilk qadam qo’yildi. Muzeyning tabiat bo’limi shakllandi va fondlar dunyosi va xayvonot turlaridan namunalar to’plandi.

2001 yilda Al-Xakim at-termiziyl me’moriy majmuasi xududida viloyat o’lkashunoslik muzeyining «Meros» tarmoq muzeyi qurilib ishga tushirildi. Shu jumladan, o’tmish boy merosimizni chuqur o’rganish ayniqsa, Vatanimizning 1000 yilliklar tarixidan guvoxlik beruvchi asori-atiqalarimizni avaylab-asrash va targ’ib etishda g’oyat katta axamiyatga ega bo’ldi. «Meros» muzeyi O’zbekistonning mustaqillikka erishishi iqtisodiy va siyosiy xayotining barcha jabxalarida bo’lganidek soxada keng xalq ommasiga targ’ib etish borasida ishlarni olib borishni o’zining birinchi maqsadi qilib qo’ygan.

1957 yilda muzey fondiga noyob va nodir 35108 eksponat yig’ilgan bo’lsa, 2011 yilning iyul oyi xolatida 60112 eksponat mavjud. O’lkashunoslik muzeyi 2002 yildan 2010 yilgacha Al-Xakim at Termiziyl me’moriy majmuasida joylashgan «Meros» binosida quyidagi bo’limlarda faoliyat ko’rsatadi.

- Termiz va termiziyl allomalar tarixi bo’limi;
- Etnografiya, xalq amaliy san’ati va ijodi bo’limi;

- Arxeologiya va numizmatika bo‘limi;
- O‘lka tabiat, sporti va tasviriy san’ati bo‘limi;

Respublika Madaniyat va sport ishlari vazirligining 2010 yil 7 iyuldaggi 01-09-24-2046-sonli xatiga asosan Termiz shaxri xududidagi Xarbiy qa’lani muzey faoliyatini yo’lga qo’yish maqsadida mazkur inshootni tegishli me’yoriy xujjatlar asosida rasmiylashtirishga ruxsat berildi.

O‘lkashunoslik muzeyi Termiz shaxri F.Xo‘jaev ko‘chasiidagi xarbiy qa’lada ichki imkoniyatidan kelib chiqib, 345 metr kvadrat ekspozitsiya maydoniga ega bo‘lgan xonalarni 2010 yilning noyabr oyidan buyon ta’mirlab, o‘z faoliyatini davom ettirdi. Muzey ekspozitsiyasining ilmiy Konsepsiysi, mavzuli ko’rgazmalar rejasi asosida 2010 yil 15 noyabrdan Arxeologiya, Etnografiya, Tasviriy san’at va Tabiat bo’limlariga oid bo‘lgan 460 eksponatdan iborat doimiy ko’rgazma tashkil etildi.

Viloyat o‘lkashunoslik muzeyida faoliyatini bиринчи bo‘lib G.V.Parfyonov (1933-1948) yillar, R.F.Fayozov (1948-1972) yillar, Y.Ismoilov (1972-1984) yillar, X.Q.Saidov (1985-1997) yillar, P.B.Jo‘raeva (1997-1998) yillar, I.T.Botirov (1998-2001) yillar, R.Sh.Umbarov (2002-2011) yillar, Sh.Sh.Daminov (2012-2017) yillar 2017 yilning dekabr oyidan S.Inoyatova raxbarlik qilib kelmoqda. Bu kishilar o‘z davrida muzeyning tashkiliy, moddiy, texnikaviy, ilmiy-uslubiy jixatdan mustaxkamlashda katta xissa qo’shdilar.

Bugunki kunda muzey fondida 60970 dan ortiq eksponat saqlanmoqda. Viloyatimiz ma’naviy maskanlaridan biri bo‘lgan o‘lkashunoslik muzeyida 40 dan ortiq muzey xodimlari axolini madaniy va ma’rifiy, milliy g’oya va istiqlol mafkurasini yaratishda minglab tomoshabinlarni qadriyatlarimiz ruhida, vatanparvarlik, tabiatni asrab avaylash, ota-bobomiz qoldirib ketgan boy tarixiy merosni saqlash, urf-odatlarni davom ettirish ruhida tarbiyalashda muzey xodimlari o‘z xissasini qo’shib kelmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar ro’yxati:

1. <https://uz.wikipedia.org>
2. <https://kidpassage.com>
3. <https://turktrip.ru>
4. <https://tonkosti.ru>

**"ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР"
МАВЗУСИДАГИ РЕСПУБЛИКА 31-КҮП ТАРМОҚЛИ
ИЛМИЙ МАСОФАВИЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ
МАТЕРИАЛЛАРИ**

(3-қисм)

**Масъул мухаррир: Файзиев Шохруд Фармонович
Мусаҳҳиҳ: Файзиев Фарруҳ Фармонович
Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев**

Эълон қилиш муддати: 31.08.2021

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000